

Juhász Előd-életútinterjú

Készítette: Csatári Bence

A beszélgetés időpontja: 2016. május 10., Budapest

Csatári Bence:

Kérem ejtsen néhány szót a családjáról, illetve a zenei indíttatásokról!

Juhász Előd:

Apai és anyai ágon egyaránt Erdélyből, pontosabban a Partiumból származom, de szüleim már a húszas években Magyarországra költöztek. Édesapám Nagykarolyban, édesanyám Nagybányán született, de én már Budapesten láttam meg a napvilágot 1938. május 4-én. Édesapám mérnökként dolgozott, de emellett hegedült, sőt voltak olyan kottáim, amelyekből kiderült, műegyetemista korában egyebek mellett Beethoven-szonátákat játszott. Édesanyám is szerette a zenét, testvére pedig, Németh Amadé¹ karmester, zeneszerző, szakíró volt, akit kollégái is határozottan tehetségesnek tartottak. Anyai nagyapám pedig tanári tevékenysége mellett magyar nótákat szerzett – például a „*Nem megyek el a templomba, mikor téged esketnek*” kezdetű dalt –, amelyek után a család a mai napig kap jelképes összegű jogdíjakat. Ennek hatálya 2018-ben jár majd le, amikor letelik a nagyapám halála utáni hetven esztendő.

Csatári Bence:

Ilyen rokoni körben gondolom már diákkorában „zeneközelben” élt – talán az sem véletlen, hogy ez lett a címe az egyik legismertebb rádiós műsorának is. Mit tudhatunk a tanulmányairól?

Juhász Előd:

A Toldy Ferenc Gimnáziumban érettségiztem a nevezetes 1956-os esztendőben, és ott osztálytársam volt többek között Szabó István, a későbbi Oscar-díjas filmrendező, illetve Virányi István, aki Svájcban praktizált orvosként. Kettejükkel a többiekénél szorosabban tartom a kapcsolatot, ami azt jelenti, hogy évente egyszer-kétszer leülünk együtt vacsorázni vagy ebédelni. A forradalom és szabadságharc leverésének következtében nagyon sokan elhagyták az országot, korabeli szóhasználatul élve disszidáltak, emiatt aztán nagyon nehéz összehozni az osztálytalálkozóinkat, de éppen idén tartunk egyet, mert nemcsak a forradalom hatvan éves Magyarországon, hanem a maturánk is.

Csatári Bence:

Diákkorában hogyan alakult kapcsolata a zenével?

Juhász Előd:

Tanultam zongorázni, de nem voltam kiemelkedően tehetséges és szorgalmas sem. Tizenöt éves korom táján aztán jött egy „sugallat”, amelynek hatására a zenével sokkal szorosabban fűztem a kapcsolatot, ennek eredményeként pedig érettségi után felvételiztem a Zeneakadémiára karmester-, illetve zenetörténész szakra. Abban az évben megvolt az a lehetősége az érettségizőknek, hogy egyszerre több egyetemre is beadják a papírjaikat, így

---

¹ Németh Amadé (1922–2001) 1940–1952 között az Operaház korrepetitora, 1952-től 1983-as nyugdíjazásáig karmestere. 1966-tól az Operaház helyettes-, 1967-től 1971 vezető karigazgatója, 1971-től 1983-ig újra helyettes kórusvezető. Kiterjedt zenetörténészi, zeneirói tevékenységet is folytatott, kutatásai középpontjában a 19. századi magyar operatörténet, az Erkel-család élete állt.

jelentkeztem még a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem külkereskedelmi szakára is. Mindkét helyre felvettek, de természetesen a Zeneakadémiát választottam.

Csatári Bence:

Hogyan sikerült a Zeneakadémián beilleszkednie?

Juhász Előd:

Az első időszak borzasztóan nehéz volt számomra, mert nem jártam előzőleg zenekonzervatóriumba, csupán magán-, illetve körzeti zeneiskolába. Ennek keretében szolfézst és zongorázást tanultam, de ennél sokkal többre ezekben az oktatási intézményekben – egyébként érthető módon – nem futotta. Kezdetben messze nem volt annyira erős zenei képzettségem, mint osztálytársaimnak, ám ezt a zenére és az általános műveltségi területekre való nyitottságommal igyekeztem kompenzálni, és jó pár hónap alatt sikerült utolérni a többieket. A zenetudományi felvételin legkedvesebb majdani tanárom, Szabolcsi Bence² vizsgáztatott, akitől mind szakmailag mind emberileg nagyon sokat tanultam.

Az évfolyamtársaimnál évekkal voltam fiatalabb, mert a Kodály Zoltán³ és Szabolcsi Bence által létrehozott zenetudományi tanszék nagyon friss volt, előttünk mindössze egyetlen zenetörténész évfolyam indult, utána pedig vártak néhány évet, hogy újra kezdődjön egy évfolyam. Ezért számosan jelentkeztek ide azok közül, akik már régebben érettségiztek. A külföldi, nyugati egyetemeken egyébként ez a képzés szinte mindenhol egy-egy nagyobb egyetembe integrálva zajlik, tehát nem önálló zenei felsőoktatási intézményben, mint Magyarországon. Amikor felvettek bennünket, a „kommunizmustól” némiképp idegen módon aláírtak velünk egy papírt, miszerint nem tudnak nekünk biztos állást ajánlani végzésünk után, a szakmán belül.

A zenei életben már tanulmányaim alatt is aktívan részt vettem, különböző kórusoknál, kiségyütteseknél, népi zenekaroknál már zeneakadémista koromban kezdtem korrepetítoroskodni, azaz betanítottam, zongorán kísértem őket. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy ezekben az években jól felvérteződtem.

Csatári Bence:

A tanulmányok tehát szorosan összefüggtek a zenei élmények szerzésével is, noha az 1956-os forradalom és szabadságharc nyilván az önök előmenetelét is befolyásolta.

Juhász Előd:

Amikor 1956 és 1961 között a Zeneakadémiára jártam, úgy fogalmazhatnék, hogy burokból éltünk, szabad bejárásunk volt a koncertekre, az Operaházba. A politika azonban természetesen beleszólt a tanulási folyamatba, mert 1956 őszén ugyan még megtartották a Liszt Ferenc-zongoraversenyt a Zeneakadémián, ám az október 23-án kitört forradalom a mi életünket is felbolygatta, mert nemcsak a koncertek, de a tanórák is elmaradtak, és csak 1957 elején folytatódtak.

Csatári Bence:

Milyen volt tanulmányai során a viszonya az élő legendához, Kodály Zoltánhoz? Voltak vele kapcsolatban személyes élményei?

Juhász Előd:

---

² Szabolcsi Bence (1899–1973) zenetörténész, művészettörténész, Baumgarten-díjas; Kossuth-díjas. Herder-díjas, az MTA tagja.

³ Kodály Zoltán (1882–1967) háromszoros Kossuth-díjas magyar zeneszerző, zenetudós, zeneoktató, népzene kutató, az MTA tagja. A magyar népdalgyűjtés- és feldolgozás atyja Bartók Bélával együtt.

Kodály tanár úr mindannyiunkat jól ismert, hiszen nagyon kevesen voltunk. Ő és Szabolcsi Bence bábáskodott a Zenetudományi Tanszék fölött. Kezdetben ugyanis a tanszéknek két ága volt, a népzenei, amelyet egyértelműen Kodály Zoltán vezetett, és a zenetörténeti, ezt pedig Szabolcsi Bence, Bartha Dénes,⁴ Bárdos Lajos⁵ és mások fémjelezték. Kodály Zoltán alkalomadtán meghívott bennünket a lakására is. Még zeneakadémista koromban, 1961 telén eltörtem a bokámat síelés közben Galyatetőn, így az utolsó néhány hónapot a Zeneakadémián gipszben és mankóval töltöttem, aminek egyetlen előnye az volt, hogy jobban tudtam koncentrálni a szakdolgozatom megírására, amely Bartók Béla⁶ *A kékszakállú herceg vára* című „operájáról” szól. Kodály Zoltán tanár úr ezekre a részletekre is emlékeztetett, és amikor legközelebb találkoztam vele, megemlítette, hogy „van, aki törött lábbal írja a diplomamunkáját”.

Később, 1966 tavaszán a megkapott Ford-ösztöndíjjal kapcsolatban kértem a tanácsát. Ő híres volt arról, hogy bárki felhívhatta az utcáról, mert benne volt a telefonkönyvben, azonban egy-két mondatra kellett szorítkozni, lényegre törően, hogy ne tartsa fel senki túlságosan az elfoglaltságaiban. Én is felhívtam tehát telefonon, mint friss ösztöndíjas, azonban ő szokásától merőben eltérő módon hosszú telefonos beszélgetésben javasolta, hogy amikor a tengerentúlon leszek, menjek el és nézzem meg, hogyan dolgoznak az amerikai zeneszerzők, mivel kísérleteznek, illetve miként szerelték fel az elektronikus zenei stúdióikat, és felhívta a figyelmemet az ottani nyári zenei fesztiválokra is. Azt is kérte, hogy mindezen tapasztalataimról számoljak majd be neki, ha hazajöttem.

Amikor kint tartózkodtam az Egyesült Államokban, szintén találkoztam vele, kétszer is. 1966 szeptemberében New Yorkban Würtzler Arisztid⁷ hárfaművész – aki Kodály-darabokat is átírt hárfára – meghívta őt és feleségét, valamint engem is a lakására, nagyon kellemes estét töltöttünk el együtt. Készült is ezen az alkalmon egy olyan kép, amely ritkaságszámba megy: Kodály tanár úr mosolyogva és egy almát tartva áll a hárfá mellett, mi pedig körbe vesszük őt. Ugyanezen ösztöndíj során később Washingtonban is találkoztunk, az ottani magyar követség rendezett fogadást a tiszteletére, és engem is meghívtak. Ez szintűgy kellemes hangulatú este volt, amelyen Kodály Zoltán megerősítette, részletesen számoljak majd be neki a tapasztalataimról. Erre azonban sajnos már nem kerülhetett sor 1967 márciusában bekövetkezett halála miatt.

Csatári Bence:

Kodály Zoltánnal szerepeltek közösen a televízióban is, ha jól tudom.

Juhász Előd:

Igen, a Magyar Televízióban a kezdet kezdetén létrejött a *Zenélő órák* című vetélkedő, amit többen vezettünk 1963-ban, rajtam kívül Lukin László,⁸ Forrai Miklós⁹ és Kollár

---

⁴ Bartha Dénes (1908–1993) Akadémiai díjas zenetudós, a *Magyar Zenei Szemle*, majd a *Zenei Szemle* szerkesztője. 1951-től a Zeneakadémia tanszékvezetője, 1961-től a Nemzetközi Zenetudományi Társaság elnökségének tagja, 1964–1966 között vendégprofesszor volt különböző amerikai egyetemeken.

⁵ Bárdos Lajos (1899–1986) zeneszerző, karnagy, zenetudós. Kodály Zoltán tanítványa volt. A Zeneművészeti Főiskolán tanított, kórust vezetett, 1934-ben megszervezte az *Éneklő Ifjúság* mozgalmat.

⁶ Bartók Béla (1881–1945) zeneszerző, zenetudós, a közép-európai népzene nagy gyűjtője, a Zeneakadémia tanára. A 20. század egyik legjelentősebb zeneszerzője.

⁷ Würtzler Arisztid (1925–1997) hárfaművész, zeneszerző, zenetanár, az első amerikai nemzetközi hárfaverseny megszervezője, a New York Harp Ensemble (hárfaegyüttes) alapítója és vezetője.

⁸ Lukin László (1926–2004) zenepedagógus, karnagy, műfordító, előadóművész, zenei ismeretterjesztő.

⁹ Forrai Miklós (1913–1998) a Zeneakadémia tanszékvezető tanára, 1948–1978 között a Budapesti Kórus karigazgatója volt. 1973-tól 1991-ig töltötte be a Liszt Ferenc Társaság főtisztviselői tisztségét, később a szervezet társelnöke lett. Munkáját 1955-ben Liszt Ferenc-díjjal, 1963-ban érdemes művész elismeréssel jutalmazták.

Endre.¹⁰ Ez a műsor – mivel Kodály Zoltán is közreműködött benne – szerencsére filmre készült, és a mai napig megőrizték. Egyébként ugyanebben a műsorban lépett fel az akkor még rövidnadrágos, tizenegy éves Kocsis Zoltán,¹¹ mint a legtehetségesebb kis zongorista, aki egy Bach kétszólamú invenciót játszott. Kocsis Zolival ez volt az első találkozásom.

Csatári Bence:

A nagy zeneszerző és zenepedagógus hogyan vélekedett az akkoriban szárnyát bontogató könnyűzenéről?

Juhász Előd:

Egyszer volt alkalmam többedmagammal találkozni vele a Budai Ifjúsági Parkban, ahol dzsesszkoncerteket adtak. Finoman szólva is ódzkodott tőle. Más alkalommal, a már említett televíziós műsorban arról számolt be, hogy egy NDK-beli kislány írt neki levelet, aki nagy könnyűzene-rajongó volt. Ennek kapcsán pedig afelett panaszkodott: milyen szomorú, hogy az ifjúságot csak ez a fajta zene érdekli. Nem értékelte igazán a könnyűzenét, igaz, nem is ismerte. Ugyanakkor nyitott volt a kortárs zene újdonságaira, ezt mutatja az amerikai utam előtti beszélgetésünk is.

Csatári Bence:

Az Ifipark téli klubjában, a Dáliában 1962-től már a dzsessz dívott, ez mennyire szűrődött be a zeneakadémiai hallgatók körébe?

Juhász Előd:

Igen, a hatvanas évek elejétől már a budapesti dzsesszélet is kezdett bimbózni, ez engem nagyon érdekelt. Hallgatóként, nézőként jártam is a Dália Klubba a belvárosi Alkotmány utcába, illetve a Casanova Bárba az I. kerületi Fő utcába, ahol Pege Aladárék¹² játszottak.

Csatári Bence:

A rádióban Kiss Imre későbbi dzsessz-rovatvezetővel kötött barátsága is a közös érdeklődésre vezethető vissza?

Juhász Előd:

Igen, Kiss Imrével nagyon jól tudunk együttműködni, amikor indultak a dzsesszműsorok. Egész egyszerűen azért, mert engem már megérintett ez a zene jóval korábban, szerettem a műfajt, és örültem, hogy be lehet hozni a rádióba. Élveztem, hogy tudunk menni dzsesszhétvégékre Nagykanizsára, Debrecenbe, Székesfehérvárra, Ceglédre, és ezekről természetesen tudósítottunk is. Az összes jelentős dzsessz-zenészt ismertük, és jártunk külföldre is fesztiválokra, például megfordultunk Varsóban, Nürnbergben, Ljubljanában többször is. Utóbbi városban adott nekünk interjút Teddy Wilson,¹³ valamint a Swingle

---

¹⁰ Kollár Endre (1919–1978) A *Szabad Szó* zenekritikusa (1946–1948), utána haláláig a Művészeti Dolgozók Szakszervezete és az Országos Szórákoztatózenei Központ munkatársa. 1968-ban ő szervezte meg a televízió egyik népszerű vetélkedő műfaját *Zenélő órák* címmel, és az 1970-ben felújított műsor egyik játékvezetője is ő volt, mint ahogy számos hangversenyt is konferált.

¹¹ Kocsis Zoltán (1952) kétszeres Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas karmester, zongoraművész és zeneszerző, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar főzeneigazgatója, érdemes és kiváló művész.

¹² Pege Aladár (1939–2006) Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas bőgőművész, zeneszerző, a magyar dzsessz kiemelkedő alakja. A nemzetközi kritikusok „a nagybőgő Paganinije” néven is emlegették.

¹³ Teddy Wilson (1912–1986) dzsessz-zongorista, akit a legnagyobbak között emlegetnek a műfajban. Számos lemezfelvételt készített a húszas évek végétől a nyolcvanas évekig.

Singers együttes.¹⁴ Kiss Imre lelkesen, jól szervezte az eseményeket és megtalálta a hangot a zenészekkel.

Csatári Bence:

A Zeneakadémiát 1961-ben kitüntetéssel fejezte be, utána mihez kezdett, főleg annak fényében, hogy előre megmondták: nem mindenkinek jut hely a Nap alatt?

Juhász Előd:

A tanulmányaim során már említett korrepetitori tevékenységemet tovább folytattam, illetve a Magyar Rádiónál ismeretség révén kaptam olykor alkalmi munkát. A ranglétrát legalulról kezdtem, annak rendje és módja szerint. Ennek az lett a nagy előnye, hogy minden munkafázist megismertem, az elejétől a végéig, és amikor később szerkesztő-műsorvezető lettem, akkor is tisztában voltam minden tennivalóval, ami a műsorgyártás folyamatát illeti. A lelegelején a dobozokban lévő hangszalagokat én hordoztam a stúdióba, többek között az *Egy falu, egy nóta* című műsorba. Ennek során az elsők között ismerkedtem meg Bózsöny Ferencsel,¹⁵ akinek jellegzetes orgánumát azóta a rádióhallgatók biztosan megjegyezhették. Ahogy látták a feletteseim, hogy szorgalmas vagyok, és jól alkalmazkodom a feladatokhoz, egyre több mindent bíztak rám, például kaptam kisebb írnivalókat is a műsorokhoz. Mindemellett megjelentek zenei könyvismertető cikkeim, kritikáim is, s ezt a tevékenységemet egészen a hetvenes évek közepéig folytattam. (Az első írásom 1958-ban jelent meg a *Muzsika* című folyóiratban, Kristóf Károly Bartók-könyvéről szólt.) Amikor a Magyar Rádióban elkezdtem már önálló nagyobb műsorokat készíteni, akkor fel kellett hagynom ezzel, mert elég furcsán vette volna ki magát, hogy akiről előzetesen kritikát írok, azt a művészt meghívom szerepelni valamelyik élő adásba.

Csatári Bence:

A Zeneműkiadó Vállalat 1962-ben mennyire jelentett vargabetűt a pályafutásában?

Juhász Előd:

1961-ben végeztem a főiskolai tanulmányaimmal, a rá következő évben szerkesztőgyakornokként dolgoztam a Zeneműkiadónál, és ez is sokat hozzá tett a zenei látásmódom alakításához, valamint az élettapasztalat-gyűjtéshez. Zenei prospektusok készítését tanultam, megismerhettem a zenei könyvek szerkesztésének, illetve a kottakiadásnak a fortélyait. Mindemellett folytattam a rádiós munkát, ahogy a zenei kritikák írását és a többféle korrepetitori tevékenységemet is.

Csatári Bence:

Aztán eljött a nagy pillanat, és 1963. január 1-től főállást ajánlottak önnek a Magyar Rádióban! Hamarosan bizonyíthatott is, még ebben az évben sikerült mikrofonvégre kapnia a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzőjét, Igor Sztavinszkijt.¹⁶ Hogy sikerült egy szinte újonc rádiósnak ezt az igen jeles „trófeát” begyűjtenie?

Juhász Előd:

---

¹⁴ A Swingle Singers 1963-ban alakult vokálegyüttes, amely ma is működik, ám az alapító tagok között senki nem található már meg benne. Többszörös Grammy-díjasok, repertoárjukon megtalálható egyebek mellett Bach, Mozart, Vivaldi, Händel, valamint a török folk és a Beatles.

¹⁵ Bózsöny Ferenc (1931) magyar előadóművész, tanár, a Magyar Rádió főbemondója. A Magyar Rádió hangja, a tiszta, érthető beszéd egyik etalonja.

¹⁶ Igor Sztavinszkij (1882–1971) orosz zeneszerző, akit sok szakértő a 20. század egyik legnagyobb hatású zeneszerzőjének tart.

Az első időkben még nem kaptam mikrofont a kezembe, hiszen kifejezetten szerkesztői munkára vettek fel. Leginkább kórusműveket, fúvószenét és reggeli zenés műsort szerkesztettem, majd amikor látták, hogy többirányú az érdeklődésem, megkaptam az esélyt más típusú munkák végzésére is. Így beugrásként jött a lehetőség: egy borzasztóan súlyos magnetofonnal felszerelve készíthettem az egyik első interjúmat Igor Sztravinszkijjal, aki éppen Budapesten szerepelt, és úgy adódott, hogy a Magyar Zeneművészek Szövetségének ez alkalomból tartott találkozájára a Magyar Rádióból is hívtak egy munkatársat. Amikor kérdezték, hogy ki szeretne erre az eseményre elmenni, rajtam kívül senki nem jelentkezett, amit a mai napig nem értek. A nagy találkozás örömébe azonban némi ürem is vegyült, mert összesen két perc állt a rendelkezésemre, a nagy orosz mester szinte kutyafuttában adta a villáminterjút.

Csatári Bence:

Említsen meg a majd' két évtizedes rádiós tevékenységéből néhány műsort, amelyet ön szerkesztett vagy közreműködött benne!

Juhász Előd:

A legtovább, huszonöt évig az emlékezetes *Zeneközelben* című sorozat tartott, amelyben a különböző stílusoknak egyidejűleg adtunk a lehetőségeinkhez képest minél tágabb teret. Műfajilag ugyancsak a vegyes kategóriába tartozott a *Hévíégi panoráma* és a *Kettőtől ötig* című élő műsor, illetve felvételről a *Muzsikáról – fiataloknak* sorozat, amelyeknek a műsorvezetője voltam. Ezek nagyon jó iskolát jelentettek, mert itt tanultam meg a pontos időbeosztást, tehát azt, hogy melyik megszólalás mennyi ideig tartson. A mai napig tudom, érzem, hogy menet közben mikor mennyi idő telik el egy-egy részletnél – gondolva a műsor egészének felépítésére. Az említettek mellett Bartók-sorozatot is indítottunk az egyik Bartók-emlékévben többek között Meixner Mihállyal¹⁷ és Czigány Györggyel,¹⁸ akikkel „felosztottuk” egymás között a világ nagy zenészeit. Nekem jutott Lutoslawski¹⁹ és Bernstein,²⁰ előbbivel Varsóban, utóbbival akkor Párizsban találkoztam. Ezek a beszélgetések a legszebb emlékeim közé tartoznak.

Csatári Bence:

Rádiós munkája mellett 1964-ben megszületett első könyve, Gerorge Gershwinnről.²¹

Juhász Előd:

Addig ilyen típusú könyvek nemigen láttak napvilágot. Kivételként talán Molnár Antal²² húszas években a dzsesszről írt kötetét lehetne említeni. A Gondolat Kiadó remek *Kis zenei könyvtár* című sorozata felkarolta ezt a témát. Ifjú zenetörténészként kaptam a feladatot,

---

¹⁷ Meixner Mihály (1928–2016) zenei szerkesztő, fél évszázadon át a Magyar Rádió komolyzenei műsorainak meghatározó alakja.

¹⁸ Czigány György (1931) Erkel Ferenc-, Liszt Ferenc- és József Attila-díjas magyar író, költő, újságíró, szerkesztő, zenei rendező, műsorvezető, érdemes művész.

¹⁹ Witold Lutoslawski (1913–1994) lengyel zeneszerző, egy ideig, amíg az édesapja és a nagybátyja a kommunisták áldozatául nem esett, Oroszországban élt. Szimfóniákat, illetve lengyel népzenei ihletésű zenét is írt. 1957-től túlnyomórészt dodekafon zenét szerzett.

²⁰ Leonard Bernstein (1918–1990) amerikai zeneszerző és karmester. Egyik leghíresebb műve a *West Side Story* című musical, amelyből azonos címmel 10 Oscar-díjat nyert film is készült. 1943–1944 között a New York-i Filharmonikusok másodkarmestere, majd 1957-től első amerikai vezetője volt.

²¹ George Gerswin (1898–1937) amerikai zeneszerző, zongorista, híres művei a *Kék rapszódia* és a *Porgy és Bess* című opera.

²² Molnár Antal (1890–1983) zenetörténész, egyetemi tanár, zeneszerző, brácsaművész, Baumgarten-díjas, Kossuth-díjas, kiváló művész.

hogy írjak Borogyinról.²³ Én viszont gondoltam egy merészet, és javasoltam Gershwint, akit a kiadó elfogadott. A kötet 1964-ben jelent meg. A szakirodalmon kívül az könyvhöz az alapot az előképzettségem biztosította, hiszen a zenetudományi szakon elsajátítottam, miként lehet egy művet értő és érthető módon elemezni, így nem okozott számomra nehézséget például a *Porgy és Bess*-t analizálni zeneileg és dramaturgiaiailag. A szakmai lektor Molnár Antal egyetlen érdemi észrevétele az volt, hogy túlságosan „amerikai” lelkülettel írtam meg a könyvemet. Ez persze ma már inkább dicséretnek számít, akkor viszont nem feltétlenül volt az. A rádiós szerkesztésben egyre inkább kedveltem és alkalmaztam a lezserebb, szabadabb – ha úgy tetszik: amerikai – formát, ami a műfajok közötti átjárhatóságot illeti. Ez nyilvánult meg a Csiba Lajos²⁴ barátommal közösen jegyzett *Zeneközelben* című sorozatban is, ahol igyekeztünk harmonikusan egybegyűrni sokféle zenei stílust, megteremtve közöttük ezáltal az átjárhatóságot.

Csatári Bence:

A *Zeneközelben* honnan szerezte be a zenei anyagát?

Juhász Előd:

A saját gyártású zeneszámok mellett – amelyeket a 6-os, a 8-as és a 22-es stúdiókban vettek fel magas színvonalon, hiszen a műszaki felszereltségük már-már nyugati minőségű volt – külföldről is be kellett szerezni zeneszámokat, ami működhett akár műsorcsereivel (más országok rádióival való megállapodás keretében), akár egyéb úton. Ez utóbbihoz tartoztak az újságíró kollégák által hozott felvételek, így például Tardos Péter²⁵ lemezei, amiket Nyugaton vásárolt és a rendelkezésünkre bocsátott. Ezek, miután Csiba Lajos szűrőjén átmentek, mehettek adásba. Szerkesztő kollégám ugyanolyan mértékben volt nyitott, mint én, így a zenei újdonságokat mások mellett rajtunk keresztül is megismerhették a hallgatók.

Csatári Bence:

Milyen újításai voltak a *Zeneközelben*nek?

Juhász Előd:

Újszerű volt a *Zeneközelben* című műsorban, hogy úgynevezett belső rovatokat hoztunk létre, ilyen volt a *Hangszerek-hangszínek*, amelyben bemutattunk különböző instrumentumokat, vagy a *Nevezetes koncertek*, itt nagy sikerű külföldi fellépésekről számolhattunk be, még a Rolling Stones²⁶ is szerepelhetett nálunk. Ide sorolható a *Villanófényben* is, amely egy-egy komolyzenei tételt elemzett. Ez manapság már természetes, akkoriban azonban felhúzták a szemöldöküket az emberek ennek hallatán. Ezen a ponton érdemes felidézni a műsor szinopszisának egy részletét is, amelyből kiderül, milyen céllal vágtunk neki a sorozatnak. „Személyes hangú, kötetlen, élő műsor – nem kritika, s nem recenzió, inkább bő konferálás mindarról, ami a levegőben van a zenével kapcsolatban, ami aktuális, sokakat érdekel, legyen az hangverseny, opera, bemutató, dzsessz- vagy popesemény, lemez, könyv, vendéjáték, egy muzsikusi elhunyt, évforduló, akció. A sorozat

---

²³ Alekszandr Porfirjevics Borogyin (1833–1887) orosz zeneszerző, az Ötök nevű orosz zeneszerző társulat tagja. Híres a *Közép-Ázsia pusztáin* című szimfonikus költeménye, valamint az *Igor herceg* című operája.

²⁴ Csiba Lajos (1943) a Magyar Rádió Nívó-díjas zenei szerkesztője, jelenleg a Magyar Katolikus Rádió munkatársa, a *Zeneközelben* című műsort szerkeszti Juhász Előddel.

²⁵ Tardos Péter (1924–1984) újságíró, zeneszerző, dalszövegíró, humorista, rádiós-televíziós szerkesztő.

²⁶ A Rolling Stones 1962-ben alakult stílussteremtő és korszakalkotó jelentőségű brit rockzenekar. A *Rolling Stone* magazin Minden idők 100 legjobb előadója listáján a negyedik helyre kerültek.

szórakoztató összehasonlításokra, szubjektív »tálalásra« is ad alkalmat. Lényege a nyitottság: zenéről, zenészekről, lehetőleg érdekesen – sokaknak!”

Csatári Bence:

Megjelentek önnél az előadók vagy a zeneszerzők, hogy lobbizzanak a saját zeneszámaik érdekében?

Juhász Előd:

Nem volt jellemző. Az én esetemben már csak azért sem, mert mindenféle zenei stílussal foglalkoztam, nem horgonyoztam le kifejezetten egyetlen zenei műfajnál sem. Közvetlen megkeresés persze akadt egy-egy, de nem több mint más kollégánál. Ezek is általában úgy zajlottak, hogy félig-meddig viccesen megkérdezték, hogy „Na, mikor adod le a műsorodban a számomat?” Ugyanígy nemcsak az előadók, hanem felsőbb vezetők is kérhettek tőlünk egy-egy szerzeményt, de a televíziót is ideszámítva egy kezemen meg tudom számolni, hogy hányszor fordultak hozzám. A feletteseim által kért művészek többsége ráadásul abba a kategóriába tartozott, akikkel egyébként is foglalkoztam volna, csak éppen nem feltétlenül abban az időszakban, hanem valószínűleg később.

Csatári Bence:

A Magyar Rádió szerkesztőségi ülésén 1972 januárjában meglepően nyíltan beszélt arról, hogy a komolyzenei műsorok igen magas színvonalúak, ám a könnyűzeneiek meglehetősen sok kívánnivalót hagytak maguk után. Ennyire rossz volt Ön szerint a helyzet a populáris műfaj háza táján a rádióban?

Juhász Előd:

Soha nem voltam forradalmár, de mindig feszegettem a határokat, így ez alkalommal is próbáltam kipuhatolni, hogyan vélekednek minderről a rádió vezetői. Számomra nagyon „betokosodott” volt a Zenei Főosztály, ami azt jelenti, hogy bár nagyon jól működött, kiválóan vezették, de jól kitapinthatóan határok között fejtette ki a tevékenységét. Persze egy fecske nem csinál nyarat, nem lehetett alapjaiban megváltoztatni az ott működő, bevált zenei szerkesztési metódust, így ez alkalommal is minden maradt nagyjából a régiben.

Csatári Bence:

Mindeközben pedig szép számmal tartott zenetörténeti előadásokat is.

Juhász Előd:

Zenetörténészként erre is szólt a diplomám. Az Országos Filharmónia rendezésében igen intenzíven bekapcsolódtam a fiataloknak tartott ismeretterjesztő előadásokba, miközben természetesen én is képeztem magam. Nem szégyellem, elvégeztem a Marxista Leninista Esti Egyetem szinte összes szakát, egyebek mellett szociológia és vallástörténet órákra is jártam. Egyrészt, mert voltak ott kitűnő előadók is (Zoltai Dénes, Fukász György), másrészt pedig ezekre a tanulmányokra járt szabadság a rádióban, amit két-három hetes utazásokra tudtam konvertálni. Sokszor megtettem, hogy a szabadnapjaim alatt előadásokat tartottam vidéken a fiataloknak, nem egyszer naponta hármat-négyet. Ezek az alkalmak azért voltak érdekesek, mert itt szembesülhetett az előadó azzal, hogy mire hogyan reagálnak a fiatalok, akik adott esetben már leginkább a beattal vagy a rockkal voltak „megfertőzve”. A tapasztalataimat aztán a rádióműsorokban is kamatoztathattam, hiszen azokat a zeneszámokat szerkesztettem be, amelyeket leginkább szerettek a fiatalok az adott helyszíneken. De ugyanígy azt is le tudtam szűrni, hogy melyik az a három mondat, amit érdemes elmondani két zenemű között, mert arra még figyelnek a gyerekek. Számomra mindig az értékek felmutatása volt a legfontosabb a rádió- és tévéműsorok szerkesztése során, és ezek az előadások is

hozzájárultak ahhoz, hogy tudjam alakítani a mindenkori mondandómat. Persze ez fordítva is igaz: az ismeretterjesztéssel némileg lehetett alakítani a hallgatók igényeit.

Csatári Bence:

Ezekre a hallgatói igényekre a Magyar Rádió zenei főosztályvezetője, Faludi Rezső²⁷ hogyan reagált? Róla milyen emlékei vannak?

Juhász Előd:

Kiváló vezető volt, nagyon jól felépítette, összetartotta az osztályokat, és bizonyos tekintetben többé-kevésbé nyitott is volt. Én nem tartoztam a különösebben istápolts beosztottjai közé, de az elmondható, hogy elfogadott munkatársnak. Olyan „birodalmat” teremtett, amelynek súlya volt, és amelyben értékkeremtő munka és szolgálat egyaránt folyt. A rádió munkája mindenképpen színvonalat jelentett, amelyre jó példa egyebek mellett, hogy több koncertet is közvetítettünk egy héten. Ezek között az operától a dzsesszen át a rockig megtalálható volt sok minden, s többen közülük külföldre is kiközvetítettek. El kell ismerni azonban, hogy némileg hivatalként is működött a rádió zenei részlege, ami néha megnehezítette a munkánkat.

Csatári Bence:

Emiatt is fordulhatott elő, hogy olyan megjegyzésekkel élt a rádió zenei munkáját illetően, mint a fenti, 1972 januárjában?

Juhász Előd:

Igen, és erről még a rádió elnökével, Hárs Istvánnal²⁸ is váltottam néhány szót, aki ilyesmire szintén nyitottnak bizonyult. Amikor például 1967-ben hazajöttem Amerikából, javasoltam neki egy tízrészes amerikai folkzenei sorozatot, amire ő rögtön igent mondott. Készítettük a *Találkozás a stúdióban* című műsort is, havonta egyszer került rám a sor, és én bizony behívtam olyan riportalányokat is, akiket akkoriban nemigen invitáltak a rádióba. Így került mikrofonszélbe például Beamter Jenő,²⁹ alias „Bubi”, de Kodály Zoltánnéval is készítettünk adást, sőt még egy nagyon korai, Presser Gáborral³⁰ folytatott egyórás beszélgetés is fennmaradt.

Csatári Bence:

A Magyar Rádióban, ami a komolyzene és a könnyűzene találkozási pontjait illeti, talán Csiba Lajossal volt a legtermékenyebb a szakmai kapcsolatuk. Vele hogyan ismerkedett meg?

Juhász Előd:

Részt vettem egy társasutazáson, amit a KISZ által irányított Expressz Ifjúsági és Utazási Iroda szervezett Japánba 1969-ben. Onnan egy olyan lemezzel tértem haza, amely remek alapot szolgáltatott egy zenés útműsor szerkesztéséhez, mert jellegzetes eredeti felvételek voltak rajta, ráadásul ezek nagyon változatosak is voltak. Akkoriban minden ilyen típusú műsort Sediánszky János³¹ és Sebestyén János³² szerkesztett. Én azonban Faludi

²⁷ Faludi Rezső a Magyar Rádió Zenei Főosztályát vezette lényegében a Kádár-rendszer elejétől végéig.

²⁸ Hárs István (1924–2014) a Magyar Rádió elnöke 1974–1988 között.

²⁹ Beamter Jenő (Bubi) (1912–1984) dzsessz-zenész (vibrafon, dob), zeneszerző, zenetanár. A magyar szvingzene egyik legendás figurája volt. Játszott szinte az összes mulatóban, és szinte mindenkivel a szakmában.

³⁰ Presser Gábor (1948) Az Omega, majd az LGT billentyűse, utóbbi vezetője.

³¹ Sediánszky János (1931) 1957-től a Magyar Rádió Külügyi Osztályának lektora, osztályvezető helyettese, majd az Irodalmi Főosztály főmunkatársa volt. 1983-ban került a Magyar Televízióhoz, ahol az irodalmi osztályt vezette. Volt olyan időszak, amikor főműsoridőben 35 állandó műsora volt.

Rezsónél jelentkeztem a hanganyaggal, aki Csiba Lajost osztotta be mellém szerkesztőnek. Miután ezen a műsoron túl voltunk, elkezdtünk azon gondolkodni, hogy kellene egy olyan műsort csinálni, amelyben nincsenek műfajhatárok, egyúttal magazin jellegű is. Ez lett a negyedszázadig „futó” *Zeneközelben*.

Csatári Bence:

Mitől lehetett ez a műsor annyira népszerű?

Juhász Előd:

A műfaji korlátok átlépésén túlmenően az élő adás varázsa is bizonyára közrejátszott ebben. Hétfő esténként jelentkezünk, nagyon nagy hallgatottsággal. Csak akkor állt le a sorozat, amikor én átmentem a Magyar Televízióba, de aztán mégis újraindították, és természetesen abba is „visszadolgoztam”. Szünetekkel együtt ment huszonöt évig a műsor a Petőfi adón. Aztán jóval később, már a rendszerváltozás után is évekkel jutottunk arra az elhatározásra Csiba Lajossal, hogy ha lehet, folytatjuk ugyanezt a műsort a Magyar Katolikus Rádióban, új köntösben, nem annyira magazin, hanem inkább portré jelleggel. (Ma már a 300. adás felé közelítünk a Katolikus Rádióban.)

Csatári Bence:

A cenzúra – legyen az a szerkesztők saját maguk műsoraiban alkalmazott öncenzúrája, vagy a „fentről”, informális úton a rádió vezetőségéig eljuttatott tiltás – esetenként beleszólhatott a rádiós műsorok szerkesztésébe is a Kádár-rendszer idején. Ha jók az információim, a *Zeneközelben* is elérte időnként ennek a szele. Tudna erre példát említeni?

Juhász Előd:

A *Zeneközelben* című műsort együtt szerkesztettük Csiba Lajossal, s volt olyan melléklete is, hogy a hallgatók betelefonálhattak, hogy bizonyos számokat kérjenek a másnapi műsorhoz. Egyszer egy betelefonáló arról akart informálódni, hogy mi az oka annak, hogy nem játszuk Karády Katalin³³ dalait. Ez persze nyílt titok volt, hiszen mindenki tudta, hogy Karády évtizedek óta az Egyesült Államokban élt, amit akkoriban disszidálásnak neveztek, s így tiltólistán voltak a számai. Mi Lajossal felvállaltuk azt, hogy bemegyünk Kiss Kálmánhoz, a rádió irodalmi és zenei műsoraiért is felelős elnökhelyetteséhez, aki azt kérte, hogy Szentkuti Pál, a Szórakoztatózenei Osztály vezetője nézzen utána, miért nem mehetnek adásba a Karády-dalok. Végül úgy döntöttek, hogy adhatjuk Karády számait, de kifejezetten csak a *Zeneközelben* című műsorban. Aztán elindult a lavina, a többi műsor is elkezdte játszani, és ezután már nem tiltották be újra ezeket a számokat. Németh Lehel³⁴ is tiltott volt a Nyugatra való távozása miatt, de az ő felvételeit Szentkuti Pál megmentette.

Csatári Bence:

Paradox módon a cenzúra, mint ellenőrzési-önellenőrzési módszer, adott esetben segíthette a magyar zenék bemutatását is.

---

³² Sebestyén János (1931–2012) nemzetközileg is elismert Liszt Ferenc-díjas és Erkel Ferenc-díjas magyar orgona- és csembalóművész, érdemes művész. 1970-ben ő alapította a Zeneakadémia csembalószerződését. Élete nagy részében rádiós személyiségként és zeneíróként is tevékenykedett.

³³ Karády Katalin (1910–1990) a harmincas-negyvenes évek magyar filmgyártásának ikonikus alakja, színésznő, énekesnő, 1945-ben elhagyta Magyarországot, és az Egyesült Államokban telepedett le, ahol kalapszalont vezetett.

³⁴ Németh Lehel (1932–2005) a hatvanas évek első felének kiemelkedő táncdalénekes, sokak szerint az első nyugati típusú sztár Magyarországon. 1957-ben már a Magyar Televízió szilveszteri adásában énekelt. A kommunista sajtó üzleti vállalkozásai miatt 1963-tól kikezdte, ezért röviddel ezután emigrált, ami miatt minden slágerét betiltották, illetve mással énekellették el.

Juhász Előd:

A cenzúrát illetően leszögezhetjük: nem mentünk fejjel a falnak, a szabályokat mi is betartottuk. Zömmel ezek íratlan szabályok voltak, és még olyan is akadt közöttük, amelyet nem esett nehezemre betartani. Utóbbihoz tartozott a magyar dalok játszottságának arányával kapcsolatos elvárás, ugyanis azt kérték tőlünk, hogy legalább negyven százalék legyen hazai zeneszám a műsorokban, további negyven legyen a „népi demokratikus”, és a fennmaradó húsz százalékban lehetett nyugati nótákat adni. Ez nem okozott gondot, mert az a meggyőződésem, hogy a magyar zenének lehetőleg minden adásban megfelelő arányban kell megjelennie. Persze a kikötés a hazai zenei élet szokásos érdekvédelmén túlmenően azt a célt is szolgálta, hogy az „átkos imperialista” országokból ne kerüljön túl sok zene a hazai rádióadásokba. Én pedig természetesnek tartom, hogy a mi dolgunk az, hogy a saját zenei termésünket is kellő számban megmutassuk a hallgatóinknak és nézőinknek, persze, leginkább úgy, hogy együtt jelenjenek meg a külföldiekkel.

Csatári Bence:

A cenzúra öltött testet a *Zeneközelben* esetében is?

Juhász Előd:

Természetesen – hiszen élő adásokról beszélünk! – rajtunk tartották a szemüket a főnökeink. Azt tisztázni kell, hogy a *Zeneközelbennek* pusztán a műsortükrét kellett leadnom, amiben értelemszerűen nem voltak benne a felkonferálások szövegei. Hogy mennyire odafigyeltek ránk, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az első műsor után osztályvezetői ülést tartottunk, ahol részletesen kielemezték a tapasztalatokat. Olyan észrevételek hangzottak el, hogy „túl sok a jóból”, „túl gyors tempójú”, s emiatt ennyi mindent nem is tud felfogni a hallgató. Egy biztos: a mi stílusunk, ami ha úgy tetszik, túl fiatalos volt a rádió vezetőségének, kilógott a sorból a korabeli, lassan hömpölygő rádióadások közül. Viszont ha belegondolunk, már-már a mai pergőbb rádiózást előlegezte meg. Az újítás egyik megjelenési formája volt az is, hogy akivel a magánéletben tegeződtem, azzal a műsorban sem magázódtam, ami sokak szemében furcsán hatott, szóvá is tették, de ettől függetlenül ezen nem változtattam akkor, és azóta sem. Ezenkívül esztétikailag is kritizálták a műsort, de kemény szakmai és ideológiai észrevételek nemigen hangzottak el felém.

Csatári Bence:

Pedig a pártállami irányelvek alapján sokszor kellett megfelelni ideológiai elvárásoknak a kulturális élet számos területén, főleg, amikor az egyes tiltásokat kellett figyelembe venni.

Juhász Előd:

A *Doktor Zsivágó* zenéjéből csak úgy tudtunk játszani, hogy nem ejthettük ki az irodalmi művet író és szilencium alatt lévő Borisz Paszternak³⁵ nevét. („*Lara szerelmi dalát hallják...*”) A legfélelmetesebb talán az volt, hogy a karácsonyi dalokat sokáig, még a hetvenes évek elején sem lehetett karácsonykor leadni a műsorokban. Ezt a tilalmat aztán Csiba Lajossal sikerült „feloldanunk”, méghozzá úgy, hogy – a bennfentesek tudják, Honegger *Karácsonyi kantátájának* egyik tételében a kórus elénekli különböző népek karácsonyi dalait, és köztük volt a *Stille Nacht (Csendes éj)* is – így konferáltuk be:

---

³⁵ Borisz Paszternak (1890–1960) Nobel-díjas orosz költő, esszéíró, műfordító, író.

Honegger³⁶ egyik kantatájának részletét hallhatják. Érdekes, hogy ezért nem ért bennünket semmiféle retorzió.

Simon and Garfunkelnek³⁷ is volt egy olyan száma, amelynek a háttérben a *Silent Night* csendült fel, ezt is beszerkesztettük az egyik műsorba karácsonykor. Ennek az ügyeskedésnek sem lett következménye, a nyolcvanas években pedig erre már szerencsére nem volt szükség. Érdekes azonban, hogy még a Magyar Rádió és a Magyar Televízió között is voltak hangsúlybeli különbségek. Amikor 1981-ben átmentem a rádióból a televízióba dolgozni, a rádióban még nem lehetett énekelni a karácsonyi egyházi dalokat, de ugyanebben az évben decemberben a televízióban már megtehettem azt, hogy a rádió gyerekkórusának produkcióját mutattam be a Vörösmarty téren, s ők ott elénekelhették a *Stille Nacht*ot. Hogy ne legyen ennyire egyszerű a helyzet, ez a tiltó-engedő játék fordítva is működött: a rádióban engedékenyebbek voltak a pop-rockmuzsikával szemben, miközben a tévében eleinte nemigen mertek a kollégák külföldi popzenei klipekhez nyúlni, míg mi a *Zenebutik*ban ezt megtettük. Ennek jegyében mutattunk be felvételeket a televízióban a *Jézus Krisztus Szupersztár* című rockoperából is, amelyet 1972-ben a rádióból kitiltottak, és még 1982-ben sem játszhatták. Érdekesség, hogy nekem nyolc kivételével mind a 266 *Zenebutik*-adás megvan, de a „szupersztáros” sajnos azokhoz tartozik, amelyek hiányoznak. A Magyar Televízióban ennél sokkal több hiányzott, ezeket segítettem pótolni, a VHS-kazettáimról feljavítva mentettük át azokat az archívumukba.

Csatári Bence:

Ha már említette a televíziót, a cenzúra elemzése közben egy kis kitérő erejéig említsük meg, hogyan került át a Magyar Rádiótól a Televízióba!

Juhász Előd:

Rádiós főnököm, Czigány György³⁸ már korábban átment a televízióhoz – ahogy én tudom – Petrovics Emil³⁹ javaslatára, és idővel ő lett ott a zenei főosztályvezető. Petrovics Emil egyébként a zenei élet nagyon fontos figurája volt, nagy befolyással rendelkezett, és a munkatársak elhelyezkedésére is hatással volt, ezt nagyszerűen csinálta, és jóban is volt Czigány Györggyel, ahogy én sem voltam vele rosszban. 1980-ban két fontos zenei munkatárs, a Fellner Andrea–Vecsernyés János házaspár⁴⁰ emigrált az országból a televízió munkatársai közül, és akkor keresett meg engem Czigány György, hogy lenne-e kedvem náluk dolgozni. Én igent mondtam, de ő aztán némileg visszakozott egy idő után, mert úgy érezte, hogy Faludi Rezsővel nem akar ujjat húzni, noha ő kifejezetten jóban volt a rádiós zenei főosztályvezetővel, annak ellenére, hogy velem együtt tudtommal Gyuri sem volt párttag. Én akkor már azt mondtam neki, hogy nem akarok visszalépni ettől a nagyszerű lehetőségtől, és végül is beleegyezett abba, hogy mégis átmenjek a televízióhoz. Be kellett

---

³⁶ Arthur Honegger (1892–1955) svájci származású francia zeneszerző. Fő műve a *Johanna a máglyán* című opera.

³⁷ A Simon and Garfunkel 1957-ben alakult amerikai vokális duó, Paul Simon és Art Garfunkel részvételével. Legismertebb daluk a *The Sound of Silence*.

³⁸ Czigány György (1931) Erkel Ferenc-, Liszt Ferenc- és József Attila-díjas magyar író, költő, újságíró, szerkesztő, zenei rendező, műsorvezető, érdemes művész. író, újságíró, 1956-1976 között a rádióban dolgozott zenei szerkesztőként, 1976-tól a Magyar Televízióban dolgozott, ahol időközben zenei főosztályvezető lett.

³⁹ Petrovics Emil (1930–2011) kétszeres Kossuth-díjas és kétszeres Erkel Ferenc-díjas magyar zeneszerző, érdemes és kiváló művész.

⁴⁰ Fellner Andrea (1938–2013) pályáját 1959-ben a Magyar Rádió Külföldi Adások Főszerkesztőségén kezdte szerkesztőként a Kodály Zeneoktatási Módszer Magyarországon kívül műsorsorozatával. 1971-től 1980-ig a Magyar Televízió Zenei Főosztályán szerkesztő főmunkatársként dolgozott. Nevéhez fűződik az MTV-s Nemzetközi karmesterverseny, a Rendezőverseny, Kodály énekverseny, a televízió Zene Klubja és számtalan dokumentumfilm és egyéb zenei műsor. Férje, Vecsernyés János producer-rendező volt.

mennem Faludi Rezsőhöz, megbeszélni vele, hogy átmegegyek! A Magyar Rádióknak talán azért lehetett kellemetlen a távozásom, mert akkor már legalább három élő adásom is volt egy héten: a *Zeneközelben*, a *Találkozás a stúdióban* és minimum egy hangverseny-közvetítés. Egy ilyen jól bejártott rádiós miliót adtam fel a bizonytalan televízióért, de megérte! Faludi Rezső első reakciója persze a harag volt, de aztán megnyugodtak a kedélyek, és a *Zeneközelben* átmeneti felfüggesztése után még azt is megengedték, hogy visszadolgozzak a rádióba, és így, némi kihagyás után folytatódhatott a *Zeneközelben*.

Csatári Bence:

Tényleg igaz az, hogy a rádió a televízióhoz képest „szanatórium” volt?

Juhász Előd:

Mindenképpen, mert a televízióban sokkal vegyesebb társaság dolgozott, sokkal nagyobb pénzek forogtak, így aztán az egymás közötti vetélkedés is markánsabban öltött testet, összességében tehát mindenféle emberi kapcsolat- és viszonyrendszer felnagyítódott. Talán többek között ennek is tudható be, hogy a *Zenebutik* is többször pergőtűz alá került. A húsz év alatt – amíg futott – volt, amikor csak kéthavonta, de olyan időszak is akadt, amikor kéthetente jelentkezett. Az említett váltás számomra nem okozott problémát, mert lényegében a *Zeneközelben* képi megjelenítése valósult meg a *Zenebutik* beindításával. Ezzel a műsorral a televíziós pályám huszonegy éve alatt több mint huszonöt nagyfőnök keze alatt tevékenykedtem. A Zenei Főosztályon Czigány György volt a leghosszabb ideig a közvetlen felettesem, a *Zenebutik* Szórakoztató Osztályhoz való betagozódása következtében pedig később Szalai Károly vezetése alá kerültem.

Csatári Bence:

A cenzúra a Magyar Televízióban a *Zenebutik* című műsorban is tetten érhető volt? Előfordult, hogy egyes „beszólásaiért” megbüntették, szilenciumot kapott?

Juhász Előd:

Alapvetően kétszer történt meg velem ilyesmi, de ezekben az esetekben azért én is ludas voltam. Egyik alkalommal, 1982 végén hangzott el a számból egy olyan mondat, hogy „azért vagyok ilyen barna, mert a MALÉV Air Tours utasaként Thaiföldön jártam”. Ez persze nem politikai elszólás volt, hanem inkább egy kis reklám, ami abban az időben nekem megengedhetetlen volt, és valószínűleg még most is annak lenne tekinthető. Mivel senki nem kényszerített arra, hogy én ezt mondjam, megkaptam a magam ledorongolását.

A másik – korábbi – balhéban nem én voltam feltétlenül a hibás, de azért ebben is egy kicsit benne voltam. Szintén 1982-ben történt, amikor könnyűzenei osztályvezetőként szerkesztettem egy olyan műsorfolyamot, amely a KISZ által a Népstadion kertjében megszervezett koncertből állítottak össze hétről hétre egy sorozatot. Az egyes epizódok félórások voltak. Nekem ebben az volt a szerepem, hogy én fogadtam el az egyes műsorokat, ami azt jelenti, hogy meg kellett néznom azokat, és az aláírással engedélyt kellett adnom rájuk. Ebben a sorozatban szerepelt a későbbiekben híres-hírhedtté vált Rolls Frakció- koncert⁴¹ is, amelyben elhangzottak az ominózus sorok: „*Állva pisilek és ülve kakálok, Mégis úgy érzem, hogy tisztesség dolgában elég szarul állok.*” De a bajok itt még nem értek véget, az adás ugyanis véletlenül éppen október 23-ra esett, amiről én már nem tehettem, de mégis így

---

⁴¹ A Rolls Frakció kiskőrösi hard rock bandaként indult 1978-ban, de Trunkos András vezetésével átváltottak a punk irányzatra. Egyetlen, 1984 végén megjelent nagylemezük már csak akkor jelenhetett meg, amikor az együttes gyakorlatilag már nem létezett. A Rolls-incidensről részletesebben lásd: Novák Csaba Zoltán–Tóth Eszter: „*Állva pisilek/ülve kakálok.*” *A Rolls Frakció tündöklése és bukása* = <http://eletmod.transindex.ro/?cikk=16106> Utolsó letöltés: 2016. június 15.

alakult. Egy-két veterán fülét nyilván ugyancsak megütötték ezek a sorok, emiatt aztán leminősítettek osztályvezető-helyettségé.

Volt egy harmadik, talán kisebb volumenű eset is, amikor „csak” fél éves prémiummegvonást kaptam, mégpedig azért, mert Elton John⁴² magyarországi koncertje előtt azt merészelttem mondani az adásban, hogy a művész *magánrepülőgépen* érkezett hozzánk. Ez a kommunista vezetőknek nem tetszhetett, mondván, hogy micsoda dolog az, hogy a nagy társadalmi különbségeknek adunk publicitást?

Csatári Bence:

A *Zenebutik* kis ideig le is került a képernyőkről.

Juhász Előd:

Ez a két előbb említett incidens együttesen azt vonta maga után, hogy ferde szemmel kezdtek rám nézni, és kiderült, hogy a televíziós munkatársaim közül sem mindenki örült a *Zenebutik* sikeres indulásának. Akkoriban nemigen szerették a rádióból átjött kollégákat a televízióban, zeneileg pedig sokkal kevésbé képzett társaság volt a tévéseké, ez is szülhetett konfliktushelyzeteket. A második eset után nyomban felfüggesztettek. Nagy Richárd⁴³ MTV-elnök 1983 elején egy kis cetlire ráírta, hogy „Kirúgni!”, így az 1983. januári *Zenebutik* után hosszabb szünet következett. Én ugyan tudtam, hogy hibáztam, és nem is igyekeztem magam túlságosan mentesíteni mások előtt sem, de abban biztos voltam – és a mai napig biztos vagyok, – hogy nem tévedtem akkorát, hogy kirúgjanak. Meg voltam arról győződve, hogy a büntetésem nem állt arányban a hiba mértékével, és ez erőt adott lelkiemben.

Csatári Bence:

Mit tehetett ebben a nem könnyű helyzetben? Kihez tudott fordulni segítségért?

Juhász Előd:

Beadtam egy keresetet a munkaügyi bíróságra, amely az eljárás végén visszahelyezett a munkakörömbe, ez azért valamiféle elégtételt jelentett a számomra. Előtte azonban – mert ez egy hosszú folyamat volt – fűhöz-fához szaladgáltam, és azt a tanácsot is kaptam, hogy magát Aczél Györgyöt⁴⁴ kellene felkeresnem. Nagy nehezen a titkárnője segítségével telefonon keresztül kapcsolatba léphettem vele, s ő már tudott az esetről, mert visszakérdezett: „Az a televíziós ügy?” Mondtam, hogy igen, mire azt kérte, írjak erről neki egy feljegyzést, de nem ígért semmit. Én eleget is tettem a kérésének, és megírtam neki többek között azt, hogy 1983. február 2. óta tart a felfüggesztésem a televíziónál, így fizetést nem kapok, gyakorlatilag munkanélküli vagyok, sőt, úgy érzem, méltánytalanul bélyegeztek meg. Elismertem a levélben a hibát is mindkét esetben, de azt is hozzátettem, hogy ezekért én már megkaptam a büntetésemet, hiszen visszaminősítettek, csökkentették a fizetésemet és megvonták a kedvezményeimet. Még azt is megjegyeztem, hogy a repülőgépjegyre kapott kedvezmény mindössze 4000 Ft volt.

---

⁴² Elton John (1947) hatszoros Grammy-díjas, ezenkívül Oscar-díjas brit zeneszerző, zenész és énekes. Első albuma 1969-ben jelent meg, ma is aktív.

⁴³ Nagy Richárd (1928–2009) a KISZ Budapesti Bizottságának első titkára (1959–1965), az MSZMP Budapesti Bizottsága Agitációs és Propaganda Osztályának vezetője (1965–1969), az MSZMP VIII. kerületi Bizottságának első titkára (1969–1971), MSZMP Budapesti Bizottságának első titkára (1971–1974), majd a Magyar Televízió elnöke (1974–1983), a Budapest Fővárosi Tanács elnökhelyettese (1984–1989) volt. Országgyűlési képviselő (1963–1975) és az MSZMP KB Gazdasági Bizottságának tagja (1972–1973) is volt.

⁴⁴ Aczél György (1917–1991) a Kádár-rendszer első számú kultúrpolitikus, a művelődésügyi miniszter helyettese, majd első helyettese, illetve az MSZMP KB kultúrát felügyelő titkára 1967–1974 és 1982–1985 között. Nevéhez kapcsolják a „3T”, azaz a támogatás-tűrés-tiltás elvét a kulturális életben.

Levelemben szembeötlőnek neveztem, hogy a Rolls-ügyben rajtam kívül azokat egyáltalán nem vonták felelősségre, akiknek kötelessége lett volna minden egyes előre felvett október 23-i műsor megnézése, végső véleményezése, s ennek alapján kitűzése. Értetlenségemnek adtam hangot a tekintetben is, hogy többszöri bejelentkezés után sem „védekezhettem” ügyem legfelső elbírálójánál, és még azt is szóvá tettem, hogy egy *Népszabadság*-interjúból kellett megtudnom, hogy elbocsátottak, és csak ezután kaptam meg antedatálva a televíziótól néhány nap múlva a munkaviszonyom felfüggesztéséről szóló határozatot. Érveltem azzal is, hogy három kislányomról kellett gondoskodnom, valamint hivatkoztam arra, hogy a zene legkülönbözőbb műfajú értékeinek, érdekességeinek tömegekhez szóló átadását tekintem a hivatásomnak úgy élőszóban, mint újságban, rádióban vagy televízióban. Megemlítettem doktori disszertációm, amely a zenei esztétikum és a hétköznapi tudat áthidalási lehetőségeiről szólt a *Trisztán és Izolda*, illetve *A kékszakállú herceg vára* című operákon keresztül, továbbá könyveimet Gershwinről és Bernsteinről. Egyszóval felsoroltam munkám addigi eredményeit.

Csatári Bence:

Mit szólt ehhez a megkereséshez a kultúra mindenható ura?

Juhász Előd:

Sikerrel jártam, de az ügyemet talán megkönnyítette az is, hogy a Magyar Televízió éléről leváltották Nagy Richárdot és kinevezték a helyére Kornidesz Mihályt,⁴⁵ aki nyitottabb volt az újdonságokra. Ő ugyanis behívatott magához, és közölte, hogy a munkaügyi bíróság döntésétől függetlenül visszavesz dolgozni. Arra azonban jóindulatúan felhívta a figyelmemet, hogy a külföldi zenei anyagokkal vigyázzunk, mert sok rosszakaróm van, akik közül egyesek „vért akarnak látni”. Ilyen körülmények között tudtam folytatni a munkát.

Csatári Bence:

Itt kell megemlíteni, hogy az ön szerepe – már csak a zenetörténelmi végzettségét tekintve is – a hazai zenei rádiózásban és televíziózásban kissé kilóg a sorból. Érezte ennek előnyét vagy hátrányát?

Juhász Előd:

Kétségtelen, hogy zenetörténész diplomával nem a szokásos pályát futottam be. Nem mentem el könyvtárakba vagy tudományos műhelyekbe hosszan dolgozni, hanem a média területén találtam meg a helyem, azzal a – némileg patetikusan fogalmazva – küldetésstudattal, hogy a legkülönfélébb zenéket megismertessem a hallgatósággal a műsoraim segítségével, amelyek nem mellesleg százezrekhez vagy akár milliókhoz is szóltak. Kicsit „gyanúsán” néztek rám a zenetörténész és a rádiós, tévés kollégáim egyaránt, ami teljesen érthető, hiszen igazából egyik táborhoz sem tartoztam száz százalékig. Pont ebből fakadóan némiképp azonban „szent tehének” is tartottak: a könnyűzenészek nem találtak rajtam támadási felületet, mert zeneileg meglehetősen felvértezett voltam, a komolyzenészeknél pedig a kezdetektől partnernek számítottam, hiszen érdemben tudtam velük beszélgetni a zene minden őket érintő kérdéséről.

---

⁴⁵ Kornidesz Mihály (1930) az MSZMP KB Tudományos, Közoktatási és Kulturális Osztályon főelőadó volt 1970-ig, majd osztályvezető-helyettes 1973-ig, osztályvezető 1973. november 1-jétől 1983. július 6-ig. 1975-től az MSZMP KB mellett működő Művelődéspolitikai Munkaközösség, 1973 és 1980 között az Agitációs és Propaganda Bizottság tagja volt. Ezután 1983-ban kinevezték a Magyar Televízió elnökévé, 1987-ig irányította az intézményt. 1988-ban lett a Külügyminisztérium munkatársa, előbb Phenjanban 1988–1989 között, majd Albániában nagykövet 1990-ig. Az MSZMP Központi Bizottság tagja 1980. március 27. és 1988. május 22. között volt.

Csatári Bence:

A *Zenebutik* szerkesztésekor sokféle szempontot kellett figyelembe vennie, nemcsak a szűkebb értelemben vett cenzurális körülményeket, hanem a legapróbb részleteket is.

Juhász Előd:

Jó példa erre a műsor logójának, a pillangónak a kitalálása, amelyet Bodnár István⁴⁶ rendezőnk szerkesztett a *Zenebutik*ba egy grafikus ötlete nyomán. Ez a kis lepke a világ sokszínűségét visszatükröző műsorunk szimbóluma, ha úgy tetszik attribútuma volt. A pillangó ugyanis azzal, hogy egyik virágról, illetve növényről a másikra száll, jelképezte azt a zenei tarkaságot, amelyet a *Zenebutik*ban kínáltunk a nézőknek.

Csatári Bence:

A televízió vezetése megengedte, hogy a stábot ön állítsa össze?

Juhász Előd:

Abszolút, magam választottam ki a kollégáimat. Kezdetben számos emberre volt szükség, mert a technika nem engedte meg, hogy több munkafázis egy kézben összpontosuljon. Akkor az adott műsor helyszínére mintegy húszfős stáb vonult ki, külön hang- és közvetítőkocsival. Aztán ez a létszám jelentősen lecsökkent részben a technika fejlődése következtében, részben anyagi okokból. A legvégén már alig voltunk néhányan a produkcióban, mert mindent meg tudtunk oldani néhány emberrel is. Az külön kihívást jelentett számomra, hogy megfelelő gyártásvezetőt találjak, mert közülük az elején többet is le kellett váltani, bizonyos helyzeteket ugyanis nem tudtak, vagy kényelmességből nem akartak megoldani. Amikor például azt kértem, hogy az egyik szálloda tetején szeretnék forgatni, és az illető nem tudta elintézni, akkor meg kellett válnunk egymástól, mert nekem problémákat megoldani képes emberre volt szükségem.

Csatári Bence:

Az „élő adás varázsa” mennyire vonzotta a *Zenebutik* összeállításában?

Juhász Előd:

Nagyon, és ehhez igyekeztünk változatos módon összeállítani a helyszíneket is, ahonnan jelentkeztünk. A műsor felfutása időben egybeesett egy kisebbfajta szállodaépítési hullámmal a nyolcvanas évek elején, így igyekeztük kihasználni az ebben rejlő lehetőségeket, és ezekben is rendszeresen forgattunk, mint például a soproni Lóvér Szállóban vagy a budapesti Intercontinental Szálló legfelső teraszán. De ugyanígy szerepelt a helyszínek között a Vigadó Galéria, a Kossuth Múzeumhajó, a József Attila Színház, a Fasori Gimnázium, a Nemzeti Galéria, sőt, még a Ferihegyi Repülőtér is. A helyválasztásnak azért volt jelentősége, mert meggyőződésem, hogy ezeknek a légköre jótékonyan befolyásoló hatású lehet. Mindegyik általunk kiválasztott helyszín örömmel – és gratisz! – fogadott bennünket, mert szimpatizáltak velünk, és ennek ennyi idő távlatában azért is van jelentősége, mert ma már aligha engedhetné meg magának egy televíziós stáb, hogy kifizessen egy jelentős összeget bérleti díjra ezeken a helyszíneken.

---

⁴⁶ Bodnár István (1950–2008) a Magyar Televízió, majd az RTL Klub rendezője volt. Többek között a *Zenebutik*, az *Egymillió fontos hangjegy*, a *Cimbora*, a *Popkorong*, a *Roxinpad*, az *Elmebajnokság*, az *Őn: jelölt!* és a *Kettesben* című műsorok rendezője.

Csatári Bence:

A *Zenebutik* engedélyeztetése is ugyanúgy zajlott, mint a rádiós *Zeneközelben* műsoroké?

Juhász Előd:

Igen, mindössze a műsortervet, azaz a tükröt kellett benyújtani a szerkesztőségen, és a továbbiakban teljesen szabadon engedtek bennünket dolgozni. A rádiós műsorokhoz hasonlóan itt sem állítottak a vezetők teljesíthetetlen külön kérések elé, akiket olykor kértek, hogy legyenek benne a következő adások valamelyikében, azokat jó szívvel tudtam meghívni, úgyhogy ez nem okozott lelkiismereti problémát.

Csatári Bence:

Hogyan született meg egy-egy adás műsorterve?

Juhász Előd:

Már hónapokkal előre megterveztük, tekintetbe véve az aktuális eseményeket. Arra nagyon ügyeltünk, hogy a műsor első és utolsó száma kifejezetten figyelemfelkeltő legyen, így tulajdonképpen két pillérre támaszkodtunk. Az akkoriban bizarrnak tűnő összeállításoktól sohasem riadtunk meg, például az AC/DC⁴⁷ együttes után minden további nélkül jöhetett Petrovics Emil egyik kantátája. Természetesen nem azért, mert öncélúan akartunk volna valamilyen vegyes műsort létrehozni, hanem azért, mert koncepciónk alapján úgy láttuk, ez a két zenemű megférhet egymás mellett. A rádióban ennek előzményeként a *Zeneközelben* műsorában már kipróbáltuk ezt a szerkesztési módszert, és bevált, így nem is nagyon voltak kétségeim, hogy a televízióban is működik majd. A régi tévések kevésbé voltak kockázatvállalók, nemigen mertek merészen hozzányúlni az újabb különleges külföldi zenei anyagokhoz. Akkor már több könnyűzenei műsor is futott, mint például az *Egy millió fontos hangjegy* vagy a *Pulzus*, ezek elsősorban a hazai körképet mutatták. Persze, némi „vetélkedés” olykor előfordulhatott, de álltuk a sarat, mivel nekem jól megalapozott kapcsolatrendszerem alakult ki már akkorra a hazai könnyűzenei élet vezető tényezőivel. Így jóban voltam az Omegával,⁴⁸ Presser Gáborral, Szörényi Leventével,⁴⁹ Zoránnal,⁵⁰ akik ahogy korábban első szóra jöttek hozzám a rádióba, úgy első szóra jöttek a tévébe is. Vagyis ugyanaz folytatódott más dimenzióban, láthatóvá téve.

Csatári Bence:

Hogyan lehetett beszerezni a külföldi együttesek, énekesek videoklipjét a Kádár-rendszerben?

Juhász Előd:

---

⁴⁷ Az AC/DC 1973-ban alakult ausztrál hard rock együttes, amelynek nevéhez fűződik minden idők legnagyobb példányszámban eladott hard rock albuma is *Back in Black* címmel, amely egyúttal a harmadik legnagyobb példányszámban eladott nagylemez a világon. Egy időben ők voltak a világ leghangosabb zenekara.

⁴⁸ Az Omega a legrégebbi, ma is működő rock együttes Magyarországon. 1962-ben alakult a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatóiból. Ők álltak legközelebb a nemzetközi világsztár státuszhoz a magyar zenekarok közül és ők adták ki Magyarországon először kihajtható borítójú nagylemezt, valamint CD-t és DVD-t is. Több sikeres koncertet adtak 1990 után is a Népstadionban és más nagy nézőszámú helyszínen.

⁴⁹ Szörényi Levente (1945) az Illés és a Fonográf együttesek zeneszerzője, frontembere. Jelentős zeneművei: *Kőműves Kelemen, István, a király, Attila, Isten kardja, Veled, Uram!*

⁵⁰ Sztevanovity Zorán (1942) a beat egyik hazai meghonosítója az általa vezetett Metro együttesel. Rövid ideig játszott Radics Bélával a Taurus zenekarban, majd néhány év vendéglátózás után sikeres szólókarrierbe kezdett, amely ma is tart.

Ezt az „amit nem tiltanak, azt szabad” elve alapján csináltuk. Amikor már megalakultak a különböző nemzetközi lemezkiadók magyarországi leányvállalatai, tőlük könnyen kaptunk promóciós anyagot. Ezt megelőzően azonban ügyeskednünk kellett, ha úgy tetszik, „levettük” a Sky Channelről egyes műsorok részleteit. Tehettük, mivel a zenei életben a jogdíjak egyes rész kérdései rendezetlen területnek számítottak. Nem vitás, kicsit merészek voltunk, de ez kizárólag a klipekre vonatkozott.

Csatári Bence:

Emlékszik-e nevezetesebb bakikra, amelyeket elkövetett a *Zenebutikban*, éppen amiatt, mert élőben zajlott a műsor?

Juhász Előd:

A legemlékezetesebb a soproni adás volt, amelybe Cziffra Györgyöt⁵¹ is meghívtuk díszvendégnek. Ahogy azt megbeszéltük vele, egy Liszt-művet adott elő, én pedig lányos zavaromban azt találtam mondani a felkonferáláskor, hogy „Hölgyeim és uraim, szeretettel köszöntjük Liszt Ferencet!” Az előzményekhez hozzátartozik, hogy a művész kicsit mogorván érkezett, mert „korán” kellett felkelnie a 11 órakor kezdődő műsor miatt, talán ez is befolyásolhatott engem a megszólalásomkor, de abban biztosak lehetünk, hogy ez esetben senki nem sértődött meg.

Előfordult 1984 novemberében az is, hogy sok technikai malőr következett be egymás után. A Semmelweis utca 1–3. alatt található Szovjet Tudomány és Kultúra Házából jelentkeztünk. (Ez az épület korábban az Országos Rendező Iroda, valamint a Nemzetközi Koncertigazgatóság, illetve a Zeneműkiadó székhelyéül szolgált, később ott volt a Magyar-Szovjet Baráti Társaság központja is, ma pedig a Magyarok Világszövetségének ad helyet.) Általában is megjegyezhető, hogy nem elsősorban a műsor levezetése volt nehéz a *Zenebutikban*, hanem a sok utánajárás, például a helyszínek kiválasztása, illetve a részletek előzetes tisztázása, megbeszélése. Ez alkalommal azonban hiába tárgyaltuk le gondosan a közvetítés menetét, a technika ördöge igencsak megviccelt bennünket. Először elromlott a bejátszó két videomagnó egyike, amelynek segítségével menetközben láthattam azokat a különböző felvételeket, amelyek az élő műsor folyamán képernyőre kerültek. Ez képezte a műsor gerincét, ezeket kötöttem össze élőszöveggel, valamint ezeket egészítették ki az élő hangszeres megszólalások és a spontán beszélgetések.

Miután ezen a traumán átestünk, pillanatokon belül meghibásodott a nálam lévő mikrofon is, és valamelyik kollégám szaladt be hozzám az élő adásba, hogy kiségiessen egy másik mikrofonnal. Ezzel azonban még korántsem volt vége a pechszériának. Intettek, hogy a két kamera közül lerobbant az egyik. Mi mást tehettem, szépen sorra „leközvetítettem” az eseményeket, azt, hogy éppen abban a pillanatban mi történik. Erre egyébként a rendező Bodnár István tanított meg. Élő adás közben minden lehetséges, ami váratlan, vagy problematikus, azt „tudósítani” kell, mert ha ebbe beavatjuk a nézőt, akkor sokkal empatikusabb lesz, és szimpatizál majd a műsorvezetővel. Tíz évet öregedtem, de az élő műsort nem adtuk fel, igaz, elmondtam a nézőknek azt is, hogy ha még ezen felül valamelyik berendezés elromlik, akkor végképp be kell fejeznünk az adást.

Persze az anyagokat nem abban a sorrendben adtuk le, ahogy azt elterveztük, mert az előre bekészített felvételeknek csak azt a részét használhattuk, amelyik a másik, pillanatnyilag még működő bejátszó videomagnón volt. Operaénekes vendégünkkel, a Moldáviából egyenesen a repülőtérről hozzánk érkezett Mihail Ivanovics Muntyánnal ott helyben, az egyik bejátszás alatt döntöttük el, hogy ne egy áriát, hanem hármat vagy négyet énekeljen, hogy a

---

⁵¹ Cziffra György (1921–1994) Liszt Ferenc-díjas magyar zongoraművész, az egyik legjelentősebb és világszerte ismert magyar zenei előadóművész.

műsoridőt kitöltjük. Ezután még beszélgettem vele erről-arról, vagyis mentettük, ami menthető. Bár a televízió sajnos nem kifejezetten az az intézmény, ahol egymásnak drukkolnának a kollégák, utólag kiderült, hogy egy ilyen fatális, a szokásos hibákat messze megsokszorozó eseménysorozatnál azért szinte mindenkiben feltámad az együttérzés. Rengetegen látták ezt a sziszifuszi, mondhatni tragikomikus küzdelmet, s máig legendaként emlegetik a technikai lehetetlenségek sorozatát. Talán nem tévedtem, amikor úgy éreztem, hogy ekkor fogadtak el igazi televíziósna a „nagy öregek”.

Csatári Bence:

A technikai megrázkódtatások ellenére határon túlra is merészkedtek. A *Zenebutik* jelentkezett többek között Kelet-Berlinből és Újvidékről is. Mi alapján dönt el, hogy mely helyszíneken forgatják a műsorokat? A Vasfüggönytől nyugatra nyilvánvalóan lehetetlen lett volna élő adást lebonyolítani.

Juhász Előd:

Az első adásunkat még a Vörösmarty téri hanglemez-szalomból sugároztuk, de már a kezdetektől megvolt bennünk a vágy, hogy minél színesebb legyen a helyszínek palettája, én pedig eleve ódzkodtam a stúdióköri körülmények merev stílusától. Ezután következtek a szállodák, majd egyéb vidéki helyszínek, akár határon túlról is. Így jutottunk el még a pártállami időkben Pozsonyba, Ungvárra, Újvidékre, Szabadkára, vagy a burgenlandi televízióval, az ORF-fel együttműködve a Fertő-tó környékére, sőt, Bécsbe is! Egyedül Erdélybe nem sikerült kijutnunk 1990 előtt, de sajnos ott nem voltak adottak a feltételek akkor még az élő műsor közvetítésére. (Később, a rendszerváltozás után aztán lett adásunk a kolozsvári Operából.) Az apparatcsikok pedig lassan megszokták, hogy a *Zenebutik* mobilitása nagy, és különösebb akadályt nem gördítettek az utazásaink elé. Ahogy a nyugati sztárok klipjeinek sugárzását sem ellenezték, bizonyára azért, mert a magyar előadókkal jelentősen ellensúlyoztuk őket.

Csatári Bence:

Nem a *Zenebutikban*, hanem egy másik műsorban zajlott le egy igen érdekes interjúja Kocsis Zoltánnal 1988 októberében, ami a rendszerváltozás médiatörténetének is egy izgalmas epizódja.

Juhász Előd:

Élő adásban beszélgettünk esti fő műsoridőben, de úgy, hogy a közönség is kérdezhetett a művésztől telefonon keresztül. A körülményekről érdemes tudni, hogy Kocsist Kossuth-díjas volta ellenére sem engedték néhány hónapig fellépni Budapesten, mivel aláírta többek között a Bős-Nagymaros vízlépcső elleni petíciót. Erre ő kivonult a közszereplésből, nem adott interjút senkinek. Ezt a hallgatást szerettem volna megtörni, amikor nagy nehezen keresztül tudtam vinni a televízió elnökhelyettesénél, hogy szerepelhessen a műsoromban. Zoli abszolút becsületes volt, és az adás előtti este eljött hozzám a lakásomra, és megmondta, hogy bármit kérdezek, azt el fogja mondani, hogy baja van a politikai vezetéssel, mert nincs Magyarországon többpártrendszer, nincs szólásszabadság, és így tovább. Azt pedig én mondtam el előre neki, hogy nekem hivatalból meg kell „védenem” a mundér becsületét, amit egyébként aztán bátortalanul meg is tettem. Amit ígért, betartotta, a szakmai kérdéseken túlmenően előhozta a politikai kérdéseket, és hibáztatta a politikai elitet a diktatórikus viszonyok miatt.

Sokáig nem tudtam, mi lesz a sorsom, hiszen a hatalom vacillált, hogy ezért a merész interjúért megdicsérjen vagy megbüntessen. De aztán körülöttem legalábbis minden maradt a régieben, az ezt követő politikai események pedig ma már a történelemkönyvekből is ismertek.

Akkori egyik főnökömtől, Érdi Sándortól⁵² hallottam később, hogy őt bízták meg felsőbb utasításra, hogy elemezze ezt az adást, de ekkor már megtehetette, hogy semmi kivetnivalót ne találjon benne.⁵³ De azért azt meg kell jegyezni, hogy az élő adás másnapján hajnalban Berlinbe utaztunk tárgyalni, és a jegykezelő hölgyből kibuggyant a kérdés: „Maga még itt?” Azután pár nappal, hazatérve azt tapasztaltam, hogy a kollegák „helyezkedő” része – mindig ők vannak túlsúlyban – egyszerűen lebénult, mert még nem volt „döntés”, de végül szerencsére normalizálódott a helyzetem.

Csatári Bence:

A Kádár-rendszer történetét taglalva nem kerülhető meg az ügynökkérdés sem, amelyben egy 2005-ös lista szerint ön is érintett, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött dokumentumok szerint pedig valóban kiállítottak az ön nevére egy 6-os kartont „Jávor Endre” fedőnévvel. Hogy alakult ki ez a viszonya a Belügyminisztériummal?

Juhász Előd:

Volt ilyen-olyan lista korábban is. Már a hatvanas évektől sokat utaztam, Nyugatra is – 1966-1967-ben Ford-ösztöndíjjal egy esztendőre tanulhattam az Egyesült Államokban! –, s abban az időben mindenki, aki valahová hivatalosan kiutazott, beszámolási kötelezettséggel bírt a Belügyminisztérium felé. A rádióból már közismert volt a nevem, ezért címkéztek Jávorrá. Tehát nekem is be kellett számolnom az utak végén arról, hogy kikkel, mely zenészekkel találkoztam, és keveredtem-e valamiféle atrocitásba – egyébként ilyen soha nem történt meg velem. Arra viszont szerencsére egyáltalán nem kértek meg, hogy családomról, barátaimról, kollégáimról bármit is jelentsek, mert erre kifejezetten alkalmatlan lettem volna.

Mindenesetre nagyon rosszat tett, amikor ez nyilvánosságra került, hatásában abszolút negatív volt: az emberek furán néztek rám, de ez a kabátlopás tipikus esete. Utána behívtak az egyik tévéhez, és azt kérdezték, nem akarom-e bíróság elé vinni a dolgot. Mondtam, hogy nem, mert nem lehet tudni, hogy ezt a bizonyos dossziét hogyan kezelték, bővítették, melyik „jelentésemet” hová sorolták be, engem milyen csoportba, kategóriába osztottak. (Jóval később, a Kuruc.infóból tudhattam meg, hogy kartonomat ide-oda tologatták, nyilván sehová sem passzolt, mivel a legnagyobb támadások során sem tudtak „mutatni” egyetlen dehonesztáló dokumentumot.)

Ebből az „útitjelentésediből” sohasem csináltam titkot, barátaim előtt már jóval korábban nem egyszer szóba került a téma, amit nem éreztem kényesnek, titkolnivalónak. A levéltárban sem kutakodok a saját magam ügyében, mert nem érdekel, hogy egyesek miket írtak rólam. De azt a mai napig sem értem, hogy miért éppen engem, egy ilyen szempontból teljesen súlytalan televíziós zenei szakembert „dobtak fel”, amikor annak idején több tízezren vagy százezren valóban jelentettek. Nyilvánosságra került persze sok más név is, de ahhoz képest nyilván kevés, ahányan valójában lehettek.

Csatári Bence:

Akkor az állambiztonság túllihegte azt is, amikor azt írták a papírjaira, hogy „USA-kapcsolata operatív szempontból jelentős”?

---

⁵² Érdi Sándor (1942) 1976 és 1999 között volt a Magyar Televízió munkatársa. 1976–1977-ben a Színházi Osztály, 1978–1979-ben a Színházi és Irodalmi Osztály vezetője lett, 1980-tól 1987-ig a Stúdió Szerkesztőségnek volt a vezetője. 1988–1989-ben a Magyar Televízió művészeti igazgatói tisztjét töltötte be, 1989-től 1991-ig újra a Stúdió Szerkesztőséget vezette. 1992–1993-ban a Magyar Televízió II. programjánál volt művészeti igazgató, majd 1993 és 1999 között újfent a Stúdió Szerkesztőségét vezette.

⁵³ Az adás után három hónappal a hatalmon lévő Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága is elismerte az 1989. február 10–11-i ülésén a többpártrendszerrel. – Cs. B.

Juhász Előd:

USA-tanulmányutamról egy részletes zenei útikönyv született közvetlenül utána – a mai napig „elemezhető”, és vállalható. Címe: *Amerikai variációk – Honolulutól Montrealig*, (Zeneműkiadó, 1968). Olvassák el!

Csatári Bence:

Egyébként többen jelentettek önről is. Egy „Bánkuti” fedőnevű ügynök 1971 márciusában azt írta, hogy Juhász Előd komoly szaktekintély a rádió zenei életében, „személye minden tekintetben figyelemre méltó”, illetve bejáratos a budapesti amerikai követségre. Ennyi év távlatában hogyan értékeli ezeket a sorokat?

Juhász Előd:

Mint említettem, nem tanulmányoztam a rólam írottakat. És amikor meghívtak különböző követségi rendezvényekre, ha tudtam, miért ne mentem volna el? Az Egyesült Államokkal zenei szempontból valóban komoly „együttélésről” tanúskodnak könyveim is, a már említett *Gershwin* (1964) és az *Amerikai variációk* (1969) mellett a *Bernstein Story* (1972), a *Bernstein és Budapest* (1988), valamint az utóbbi években napvilágot látott *Amerikai Zenehíd* (2007). Minden elérhető, nyilvános, nincs titkolnivaló.

Csatári Bence:

A rendszerváltozás éveiben milyen popzenei vonatkozású élményei voltak a *Zenebutikkal*?

Juhász Előd:

1989-ben nemcsak nálunk, hanem Dél-Koreában is a nyitás időszakát élték, és az olimpia után más területeken is igyekeztek szélesre tárni a kapukat. Kapva-kaptunk a lehetőségen, így tölthettünk két hetet Szöulban és környékén – mert ugyebár a koncepciónkhoz mindig hozzátartozik a környék, a „vidék” szép és művészetileg-történelmileg érdekes helyeinek a felkutatása. Ehhez a műsorunkhoz valóban komoly segítséget kaptunk. A popénekes-tárműsorvezető hölgy és a bemondónő mellett elsősorban a technikára gondolok. Jóval előbbre tartottak akkoriban, mint mi, így amikor hazahoztunk néhány általuk készített „digit-trükkös” felvételt, itthon valósággal csodájára jártak a kollegák. Érdekes, hogy ugyanakkor popzenében legalább egy-másfél évtizedes lemaradásban találtuk őket: kizárólag olyan slágerfelvételek között válogathattunk, melyek divatja már réges-régen elmúlt.

Csatári Bence:

A huszonegy év *Zenebutik*jaiban megjelent zenei és kulturális termést lényegében lehetetlen teljes körűen felsorolni. Ki tudna emelni mégis néhány olyan személyiséget, akik kifejezetten nagy hatással voltak önre, illetve büszke arra, hogy szerepeltek műsoraiban?

Juhász Előd:

A legnagyobbak közül Kocsis Zoltánt és Bernsteint emelném ki elsősorban. Zoltánnal napjainkig erős a szakmai-baráti kapcsolat, könyvünk is bizonyítja: *Kocsis Zoltán – Juhász Előd mikrofonja előtt, 40 év interjúi* (2011). Sőt, már szinte teljesen készen van a vadonatúj folytatás is, amely jövőre jelenik meg. Bernsteinnel kapcsolatban érdekes, hogy a *Bernstein Story* című kötetem írásakor még nem ismertem őt személyesen, de 1973-tól már igen. A *Bernstein és Budapest* című könyvem pedig szinte teljesen a vele folytatott hosszabb beszélgetésekre épül, sőt még a *Találkozások – pillanatképek, Fókuszban a zene* is tartalmaz egy fejezetet róla, illetve magyar zenei kapcsolódásairól. 1983 novemberében is forgattunk

vele, de a *Zenebutik* szüneteltetése miatt csak 1984 januárjában mehetett adásba. Ekkor zongorázva búcsúzott el tőlünk. „Azt akarják, hogy a búcsú szomorú legyen?” – kérdezte, s leülve a zongorához Liszt-stílusban rögtönzött először lassú típusú zenét, persze bokázó ritmusokkal, magyaros trillákkal. A zenei mondat végén felpattant, már rohanna, mire én: „De Mester! Mi sokkal vidámabbra gondolunk, hiszen ígéretet tett, hogy mihamarabb visszajön!” „Ilyenre?” És máris néhány spontán „kacagó” futamot játszott. Aztán már csak ölelésre, széles mosolyra, nagy gesztusokra és integetésekre futotta idejéből, mert este már Zágrábban kellett vezényelnie.

Ennio Morricone,⁵⁴ a világhírű filmzeneszerző pedig római lakásán adott műsorunknak exkluzív interjút. Mintha nem is olasz ember lenne, teljesen valószínűtlen időpontban, reggel hét órakor fogadott bennünket. Hatalmas, szinte pingpongasztal nagyságú íróasztala zsúfolásig tele volt kottalapokkal, könyvekkel, szorgos munka nyomát őrző áldásos rendetlenségben. Morricone sokkal inkább szigorú tanár, vagy hivatalnok benyomását keltette – a legkevésbé gondoltuk volna bármiféle művésznek. Nem udvariaskodott, még a kínálás-feszengés időrabló ceremóniája is elmaradt. Azon nyomban dolgozni kezdtünk, azaz kezdtük az interjút.

Rajtuk kívül természetesen felsorolni is nehéz, ki mindenki meg nem fordult a *Zenebutik*ban interjút adni, elég, ha csak – hirtelen, rendszertelenül említve – Ferencsik Jánosra,⁵⁵ Victor Vasarelyre,⁵⁶ Ruggiero Ricciare,⁵⁷ Ruttkai Évára,⁵⁸ Szász Endrére,⁵⁹ Amerigo Totra,⁶⁰ Vivien Reedre,⁶¹ Diana Rossra,⁶² Placido Domingóra,⁶³ José Carrerasra,⁶⁴ Cziffra Györgyre vagy Gina Lollobrigidára⁶⁵ utalok.

---

⁵⁴ Ennio Morricone (1928) kétszeres Oscar-, Grammy- és kétszeres Golden Globe-díjas olasz zeneszerző, akit a nagyközönség elsősorban filmzenéiről ismer. Ismertebb filmzenéi: *Egy maréknyi dollárért*, *Pár dollárral többért*, *A Jó, a Rossz és a Csúf*, *Volt egyszer egy Vadnyugat*, *A profi*, *Volt egyszer egy Amerika*, *Polip*, *A misszió*, *Aki legyőzte Al Caponét*.

⁵⁵ Ferencsik János (1907–1984) magyar karmester, korrepetitor, az Operaház főzeneigazgatója (1957–1973, 1978–1984) és a Magyar Állami Hangversenyzenekar vezetője (1953-tól haláláig), a Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarának elnök-karnagya. A Nemzeti Zenede tanára, főiskolai tanár.

⁵⁶ Victor Vasarely (1906–1997) magyar-francia festő. Őt tekinthetjük az *optikai festészet*, vagy „op-art” legjelentősebb képviselőjének.

⁵⁷ Ruggiero Ricci (1918–2012) olasz-amerikai hegedűvirtuóz, akit „a 20. század Paganinije” néven tiszteltek. 1984 tavaszán a budapesti Zeneakadémia Nagytermében több hangversenyt is adott, részben szólóműveket, részben pedig kamaradarabokat interpretálva, Rados Ferenc közreműködésével.

⁵⁸ Ruttkai Éva (1927–1986) Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színésznő, érdemes és kiváló művész. A Nemzeti Színház és a Vígszínház színésze, akit számtalan szerepe tett halhatatlanná. Több mint félszáz filmben és számos tv-játékban szerepelt, ezenkívül jelentősek a sanzonlemezei is. 1994-től színház viseli nevét, 2012-ben pedig kisbolygót és egy parkot neveztek el róla, utóbbit Budapesten a XIII. kerületben, ahol még egy szobor is őrzi emlékét.

⁵⁹ Szász Endre (1926–2003) Munkácsy Mihály-díjas magyar festő, grafikus, látványtervező grafikus, porcelánfestő, akinek művészete egyedi, a 20. századi hazai grafikában és festészetben meghatározó, iskolateremtő. Keze nyomát őrzi a budapesti metró is: a 3-as vonal Dózsa György úti megállójában mindkét irányban található egy-egy méretes, Dózsát ábrázoló tűzzománc alkotás.

⁶⁰ Amerigo Tot (1909–1984) szobrászművész, leghíresebb alkotása a *Csurgói Madonna*, amelyet szülővárosa (Fehérvárcsurgó) számára készített. Ugyancsak ismert alkotása a *Mag apoteózisa* című szobra, valamint a vatikáni Szent Péter-bazilika Magyar Kápolnája számára készített történelmi domborműve is. A pécsi Amerigo Tot Múzeum őrzi alkotásainak egy részét.

⁶¹ Vivien Reed (1947) amerikai énekesnő és színésznő, aki Drama Desk-díjat kapott legjobb női mellékszereplő – musical kategóriában. A Broadway ismert művésze.

⁶² Diana Ross (1944) amerikai énekesnő, színésznő, aki több, mint húsz nagylemezt jelentetett meg. Budapesten 1996-ban José Carreras, Plácido Domingo és Rost Andrea társaságában lépett fel a Népstadionban.

⁶³ Plácido Domingo (1941) spanyol operaénekes-tenor, karmester és operaigazgató, a „Három tenor” egyike. A ma élő tenorok közül talán ő a legsokoldalúbb, eddig kilencvenkét különböző szerepet énekelt színpadon. Ebben nincsenek benne a csak lemezre énekelt szerepei.

⁶⁴ José Carreras (1946) katalán operaénekes, a „Három tenor” egyike. Többször járt Magyarországon, kedvenc partnerei között ott találjuk Házy Erzsébetet, Andor Évát, Tokody Ilonát, Marton Évát és Rost Andreát is. Több

Csatári Bence:

Utóbbi, ha jól tudom, hozta az ilyenkor szokásos sztárallűröket.

Juhász Előd:

A művésznőt 1982 októberében Ferihegyen vártuk. A VIP-várót szépen bevilágítottuk, virágcsokor kézben, hostessek beavatva, minden úgy szervezve, előkészítve, hogy semmiképpen se lehessen kitérni az interjú elől. Gina Lollobrigida, aki ötvenhárom évét meghazudtolóan még mindig gyönyörű volt, azzal kezdte, hogy a lámpákat átállította, teljesen más beállítást kért, hogy kék kosztümjében a legelőnyösebben mutasson. És persze, haragudott, nem is kicsit. Nem csak ránk, hogy zaklattuk, inkább úgy tűnt, elsősorban saját magára, hogy mi mindent vállalt. Aztán, amikor leült, igazi profi módján már újra színész-önmaga volt, és persze elragadóan játszott, mondta a sablonszöveget: „Otthon mindenfajta zenét hallgatok: klasszikus és modern zenét, dzsesszt, operát. Már amikor nem fotózom, mert ez számomra az igazi. Valóban jóval több, mint hobbi, ez hivatás! Annak idején rajzolásal, festéssel kezdtem, és ezzel érzem rokonnak a fényképezést is. Amellett még nagyon sok minden mást is csinállok, például kerámiával foglalkozom, s porcelánművészettel is. Meglehetősen zsúfolt életem van. Budapest után New Yorkba kell mennem, majd Kanadába, ahol egy visszatekintő, retrospektív kiállítást rendeznek a fényképeimből.” Ilyen és ehhez hasonló mondatok hangzottak el a szájából.

Egyébként egy budapesti gálaestre jött, s a próbák alatt megkedvelte kis stábunkat. A művészpартnerekkel, a német rendezővel és szerkesztővel meglehetősen sokat veszekedett, nyilván, mert utált csak „tátogni” és „hercigeskedni” a színpadon. Velünk viszont semmi baja sem volt. Engedtük „elbújni”, tolmácsával közös felfedező utakat tenni, vagyis hagytuk élni. Persze azért megkértem, ha lehet, vasárnap délelőtt jöjjön át az Intercontinental Szállóból a Vigadóba, hiszen jobb, ha a műsorban élőben beszélgetünk. Korrekten ezt nem ígérte meg, így a műsorban a reptéren felvetteket adtuk le. Azt hittem, nem is törődik a dologgal, de tévedtem. A gálaest utáni fogadáson – kollégáim irigy tekintete kereszttüzeiben – odajött hozzám: „Gratulálok! Délelőtt a szobámban végignéztam a műsorát. Igazán tetszett, érdekes volt! Köszönöm, hogy nem hangsúlyozták »énekesnői« szerepemet. Mondja, találok itt valahol egy kis unicumot?”

Csatári Bence:

A nagy pörgés után nyilván furcsa lehetett *Zenebutik* nélkül élni. Mi történt önnel a műsor 2002-es megszűnése után?

Juhász Előd:

Igyekeztem megmenteni a *Zenebutik*ot és átvittem a Satelit TV-hez, ám az nem sokkal ezután tönkrement. Sajnos a *Zenebutik* elnevezést nem használhattam, mert azt a Magyar Televízió levédte, ezért itt *ZENE-kaleidoszkóp – Zenész-BUTIK* néven futottak a műsorok. Ezután több mint fél évig voltam a Hír TV-nél, ahol a tartalomtól függően *Zenehíd*, illetve *Operapáholy* címmel futott a heti magazinműsor, amit szintén nagyon szerettem. De itt is elfogyott a pénz, így sajnos nem maradtam sokáig. 2005-ben megkerestek a Szépművészeti Múzeumtól azzal a céllal, hogy erőteljesebben nyissanak a nagyközönség felé, mégpedig a társművészetek segítségével. Itt a *Múzeum+* elnevezésű, csütörtök esténként futó programot

---

ízben kirándulást tett a könnyűzene műfajába is, Kiri Te Kanawával rögzítették hangszalagra Leonard Bernstein *West Side Story* című musicaljét.

⁶⁵ Gina Lollobrigida (1927) Golden Globe-díjas olasz filmszínésznő, fotóművész. Az 1950-es, 1960-as évek világviszonylatban is egyik legnépszerűbb filmszínésze volt. Noha jellemábrázoló képességei vitathatatlanok, számos filmjében elsősorban dekoratív külseje miatt szerepeltették.

vezettem, illetve szerkesztettem. Emellett már a 2000-es évek elejétől sorra újabb könyveket írtam. Az egyik ezek közül a *Villanófényben a ZENEBUTIK – Két évtized, sztárok, „megállított pillanatok”*, ami 2011-ben jelent meg. Aztán elkészült közben egy trilógia: az *Amerikai Zenehíd* (2007), amely az észak-, közép- és dél-amerikai zenei élményeket összegzi; a *Zenehíd – a világ felé* (2008), amely a zenei találkozásokat, élményeket vette számba a nagyvilágban, kivéve Amerikát; majd a részben önéletrajzi ihletésű. *Zenehíd – hazafelé* (2009) és a *Volt egyszer egy Zenebutik – 30 év pillanatképei, gondolattöredékei* (2010).

Csatári Bence:

Jelenleg mi tölti ki az idejét?

Juhász Előd:

Az M3-as csatornán, ahol a régi felvételeket, így a *Zenebutik* adásait is ismét közléseztik, segítem a kollégák munkáját. Ezeket a műsorokat például jogtisztává kell tenni, és az is előfordult már – legutóbb például egy filmzene esetében –, hogy ki kellett vágni egy kis részt a műsorból, mert már lejárt az a jog, amit korábban – ez esetben 1991-ben – megszereztünk annak lejátszására. Ugyanígy ki kell montírozni a most sugárzandó műsorokból a korabeli, kilencvenes évek eleji bankok, biztosítótársaságok reklámozását.

E háttérmunka mellett örömmre szolgál, hogy immár hatodik éve a Magyar Katolikus Rádióban a *Zeneközelben* című sorozatot készítjük Csiba Lajos barátommal együtt. Ehhez kapcsolódik harmadik tevékenységként a könyvírás, amellyel igyekszem rendszerbe szedni a rádióműsoraimban szerepelt művészeket, tudósokat, közszereplőket. Az első *Zeneközelben* című kötet 2014-ben jelent meg, abban muzikusok, a második *Zeneközelben* című kötetben (2015) pedig a nem-muzikus kiemelkedő személyiségek szerepelnek. Idén (2016) júniusban jelent meg ennek a sorozatnak a harmadik kötete, amelyben egyházi és világi kiválóságok adnak interjút. És folyamatosan alakul a folytatás is, hiszen ez a rádiósorozat már a háromezredik adás felé tart, nagyszerű vendégekkel, megőrzendő-továbbadandó gondolatokkal...